

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานเขตยานนาวาตั้งอยู่ทางใต้ของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๖.๖๖ ตารางกิโลเมตรแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๒ แขวงคือ แขวงบางโพงพางและแขวงช่องนนทรี ทิศใต้มีแนวเขตจรดแม่น้ำเจ้าพระยา ความยาวประมาณ ๗.๘๘ กิโลเมตร จึงได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักที่สำคัญของประเทศไทยเป็นประจำทุกปี เมื่อเกิดสภาวะน้ำหลากและน้ำทะเลหนุน

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่ม ได้มีการพัฒนาจากพื้นที่ส่วนที่ว่าง กลายมาเป็นที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ทำให้บริเวณพื้นที่ว่างในการรับน้ำในอดีตลดน้อยลงไปเมื่อมีฝนตกลงมาในพื้นที่เขตยานนาวาและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นจำนวนมาก ประกอบกับน้ำทะเลหนุนจึงทำให้เกิดน้ำท่วมซ้ำ ก่อความเดือดร้อนเสียหายต่อทรัพย์สินของทางราชการและประชาชน ดังนั้น สำนักงานเขตยานนาวาจึงได้จัดทำแผนเพื่อประสานงานกับแผนการดำเนินการของสำนักการระบายน้ำ ซึ่งได้จัดระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำของเขตยานนาวาเป็นแบบระบบปิดล้อมโดยใช้เขื่อน ค.ส.ล.ริมแม่น้ำเจ้าพระยาขนานกับแนวถนนพระรามที่ ๓ และมีประตูระบายน้ำปิดกั้นคลองต่างๆ จำนวน ๒๔ คลอง เพื่อเป็นทางระบายน้ำออกแบบธรรมชาติ มีเครื่องสูบน้ำคอยควบคุมการระบายน้ำ เพื่อให้การช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง และสมบูรณ์ได้ผลตามเป้าหมาย สำนักงานเขตยานนาวาจึงได้จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำท่วม เพื่อสนับสนุนและเสริมแผนป้องกันน้ำท่วมของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้โครงการป้องกันและบรรเทาภัยจากน้ำท่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๒ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน
- ๒.๓ เพื่อเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดี ให้กับกรุงเทพมหานคร
- ๒.๔ เพื่อป้องกันมิให้น้ำท่วมบริเวณพื้นที่เขตยานนาวา และเขตใกล้เคียง
- ๒.๕ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมถนน ซอยต่างๆและบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของประชาชนให้ได้รับความเดือดร้อนน้อยที่สุด

๒.๖ เพื่อเป็นข้อมูลในด้านการประสานงาน เกี่ยวกับการเตรียมการระบายน้ำ ตามถนนซอยต่างๆระหว่างสำนักงานเขตยานนาวากับหน่วยงานอื่นๆของกรุงเทพมหานคร เช่น สำนักการระบายน้ำ สำนักการโยธา และสำนักงานเขตใกล้เคียง เป็นต้น

๓. เป้าหมายและการดำเนินงาน

- ๓.๑ ดำเนินการล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำในถนน ซอยต่างๆ โดยการจ้างเหมากรมราชทัณฑ์หรือเอกชน จำนวน ๔๗ ซอย มีความยาวท่อระบายน้ำรวมทั้งหมด ๔๔,๓๙๒ เมตร
- ๓.๒ เพื่อลดระดับน้ำบริเวณน้ำท่วมซ้ำให้ระบายออกโดยเร็ว
- ๓.๓ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน
- ๓.๔ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับประชาชนที่ประสบกับความเดือดร้อนจากน้ำท่วม

๔. แนวความคิดในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

การป้องกันน้ำท่วมจากน้ำฝนและน้ำใช้แล้วของประชาชน สภาพน้ำท่วมในพื้นที่เขตยานนาวาเป็นน้ำที่ใช้ประจำวันของประชาชนและถ้าฝนตกก็จะทำให้เกิดน้ำขัง สาเหตุสำคัญที่ทำให้น้ำฝนและน้ำใช้แล้วของประชาชนท่วมได้ เนื่องจากน้ำระบายออกไม่ทัน การที่ระบายน้ำไม่ทันก็เนื่องจากความไม่ได้ขนาดมาตรฐานและความไม่เรียบร้อยของระบบ เกิดจากสาเหตุ คือ

๔.๑ ท่อระบายน้ำในถนน ขอยต่างๆ อุดตันและชำรุดเสียหาย

๔.๒ ท่อระบายน้ำขนาดเล็ก ไม่ได้มาตรฐาน

๔.๓ ถนนหรือขอยต่างๆ ในหมู่บ้านจัดสรรไม่ได้มาตรฐานและยังเป็นที่เอากชนทางราชการจะเข้าปรับปรุงก็กระทำยังไม่ได้

๔.๔ ขาดความร่วมมือจากประชาชน ทิ้งเศษวัสดุ ดิน หิน ทราบ หรือขยะลงท่อระบายน้ำหรือคูคลอง

๔.๕ คู คลอง ตื้นเขิน ประชาชนรูกล้ำมาก

ก่อนถึงช่วงฤดูฝน สำนักงานเขตยานนาวาจำเป็นต้องดำเนินการ ล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำตามขอยต่างๆ เพื่อไม่ให้ท่อระบายน้ำอุดตัน และในบางแห่งไม่มีท่อระบายน้ำหรือมีขนาดเล็กไม่ได้มาตรฐานก็ต้องติดตั้งเครื่องสูบน้ำ ทำการระบายน้ำออกเพื่อมิให้มีการเกิดสภาพเน่าเหม็น ทางราชการจำเป็นต้องริบเร่งการปรับปรุงก่อสร้างถนน ขอยและระบบท่อระบายน้ำให้มีสภาพดีได้มาตรฐานโดยด่วน

๕. ขั้นตอนเตรียมการ

๕.๑ จัดเตรียมขออนุมัติเงินงบประมาณเพื่อดำเนินการจ้างเหมาทำความสะอาดท่อระบายน้ำโดยเร่งด่วน

๕.๒ ทำหนังสือถึงกรมราชทัณฑ์เพื่อดำเนินการจ้างเหมาทำความสะอาดท่อระบายน้ำ

๕.๓ ทำการสำรวจข้อมูลต่างๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ อัตราค่าจ้างและงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการ เพื่อจะได้ทราบว่า มีเพียงพอหรือไม่เพียงพอ และจะมีปัญหาในทางปฏิบัติอย่างไรหรือไม่

๕.๔ ตรวจสอบ ซ่อมบำรุง สภาพเครื่องสูบน้ำของสำนักงานเขตให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี หากมีการชำรุดก็ดำเนินการจัดซ่อมเพื่อให้พร้อมใช้การได้ทันที

๕.๕ จัดประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องซักซ้อมความเข้าใจ ซึ่งจะทำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕.๖ เมื่อได้รับงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการแล้ว จะได้ดำเนินการจัดซื้อจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ให้พร้อม

๖. วิธีการดำเนินงาน

๖.๑ ขั้นตอนเตรียมความพร้อมและการจัดการ

๖.๑.๑ ล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำ ถนน ตรอก ขอยต่างๆ ที่รับผิดชอบในช่วงฤดูแล้ง

๖.๑.๒ เก็บขยะและกำจัดวัชพืช เปิดทางน้ำไหล บริเวณคู คลองและสำรวจต่างๆ

๖.๑.๓ จัดเตรียมเครื่องสูบน้ำเพื่อให้พร้อมในสภาพที่พร้อมจะออกปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อเกิดสภาวะน้ำท่วม

๖.๑.๔ จัดเตรียมกระสอบทราย จำนวน ๕๐,๐๐๐ ใบ พร้อมเครื่องมือในการทำ ความสะอาดคู คลอง และท่อระบายน้ำ เช่น อีเตอร์ จอบ เสียม ลูกลาก ชะแลง กระบองตักเลน ถังใส่เลน ไม้ไผ่ เชือก ฯลฯ ตลอดจนช่วยเหลือด้านการระบายน้ำอื่นๆ และจัดเตรียมกำลังแรงงานที่มีอยู่ของฝ่ายโยธา ให้พร้อมที่จะออกปฏิบัติงานได้ทันที ประกอบด้วย

- เจ้าหน้าที่ช่างควบคุม	จำนวน ๓ คน
- พนักงานขับรถยนต์	จำนวน ๔ คน
- คนงาน	จำนวน ๓๖ คน

ยานพาหนะสำหรับใช้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

- รถยนต์กระบะ ขนาดบรรทุก ๖ ล้อ	จำนวน ๒ คัน
- รถยนต์กระบะ ปฏิบัติงานเร่งด่วน	จำนวน ๑ คัน
- รถยนต์กระบะปิกอัพ ๔ ล้อ	จำนวน ๑ คัน

๖.๒ ขั้นบรรเทาภัย

๖.๒.๑ ในสภาวะปกติ

- จัดตั้งศูนย์อำนวยการป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วมเขตยานนาวา เพื่อรับ เรื่องราร้องทุกข์และแก้ไขบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน และติดตามผลการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่
- แต่งตั้งฝ่ายประชาสัมพันธ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ เป็นศูนย์รวมในการ ประสานงานของฝ่ายต่างๆ และศูนย์อำนวยการฯของกรุงเทพมหานคร โดยรับผิดชอบในการรวบรวม ข่าวสารและประชาสัมพันธ์
- จัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เร็ว โดยมีความรับผิดชอบ ดังนี้
 - แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อยู่เวรเตรียมการแก้ไขปัญหา น้ำท่วมตลอด ๒๔ ชั่วโมง
 - แก้ไขปัญหาน้ำท่วมและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน จากน้ำท่วมโดยฉับพลัน เมื่อได้รับแจ้งจากประชาชนและศูนย์ป้องกันน้ำท่วมฯและเมื่อเกิดสภาวะน้ำท่วม
 - จัดรถเคลื่อนที่เร็วโดยจัดเจ้าหน้าที่พร้อมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องสูบน้ำ ประจำรถ พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
 - ตรวจสอบพื้นที่ ที่มีน้ำท่วมขังเพื่อจะดำเนินงานแก้ไขและรายงานการ ปฏิบัติงานให้ผู้อำนวยการศูนย์ป้องกันและบรรเทาภัยน้ำท่วมเขตยานนาวาเพื่อรายงานกรุงเทพมหานคร ต่อไป
 - จัดเจ้าหน้าที่ร่วมประสานงานกับสำนักการระบายน้ำ คอยตรวจสอบ การปิด-เปิด ประตูระบายน้ำและการสูบน้ำ เพื่อให้อยู่ในระบบควบคุมการระบายน้ำที่ถูกต้องตามความเป็น จริง ซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักการระบายน้ำ ประกอบด้วย
 - ประตูระบายน้ำ จำนวน ๑๖ แห่ง
 - สถานีสูบน้ำ จำนวน ๘ แห่ง

บริเวณจุดอ่อนน้ำท่วมในฤดูฝนและน้ำทะเลหนุนสูง

๑. ซอยนาครสุวรรณ

- ตรวจสอบแนวคันกันน้ำตามแนวถนนเขื่อนริมแม่น้ำเจ้าพระยาและ พระรามที่๓ หากช่วงใดชำรุดเสียหาย จะได้นำกระสอบทรายมาเสริมปิดกัน เพื่อป้องกันน้ำหนุนจากแม่น้ำ เจ้าพระยาและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังบริเวณที่มีระดับน้ำต่ำมีการระบายน้ำช้า ใช้เครื่องสูบน้ำทำการแก้ไข

- เมื่อน้ำท่วมขังเป็นเวลานานจะเกิดปัญหากับผู้สัญจรไปมา จะต้องก่อสร้างสะพานไม้ชั่วคราวในจุดต่างๆที่ประชาชนอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น เช่น ในย่านชุมชนต่างๆ หรือแหล่งอื่นที่ประชาชนร้องขออันเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

- ให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนที่ประสบภัยน้ำท่วมในด้านเครื่องอุปโภค ยารักษาโรค และการรักษาพยาบาลเบื้องต้น

- ปฏิบัติการด้านจิตวิทยาในพื้นที่ที่มีประชาชนประสบภัยน้ำท่วม

๖.๒.๒ ในสภาวะน้ำท่วมรุนแรง

- ให้ฝ่ายปกครองเป็นผู้จัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจในบริเวณที่มีน้ำท่วมรุนแรง โดยตั้งเต็นท์และมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ ประชาสัมพันธ์และอำนวยความสะดวกตลอด ๒๔ ชั่วโมง ต่อประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากน้ำท่วม ตลอดจนจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่มีความจำเป็น

- จัดเจ้าหน้าที่ไปประจำตามจุดต่างๆ โดยให้เจ้าหน้าที่และคนงานระบายน้ำ ฝ่ายโยธาและฝ่ายเทคนิคดำเนินการตรวจสอบคันกันน้ำพร้อมมีสเปรย์กันความชื้นคอยให้ความช่วยเหลือประชาชนบริเวณที่มีน้ำท่วมขังมาก เช่นตามทางแยกและบริเวณที่มีน้ำท่วมขังมาก เช่น ตามทางแยกและบริเวณที่มีการจราจรคับคั่งเมื่อเกิดรถเสียหรือได้รับอุบัติเหตุต่างๆและขอความร่วมมือจากสถานีตำรวจประจำพื้นที่

- จัดหายานพาหนะไว้คอยบริการรับ-ส่งประชาชนที่อาศัยอยู่ตามถนนตรอก ซอย ที่มีน้ำท่วมในบางพื้นที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในบริเวณดังกล่าว

- คอยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขับขี่รถยนต์และสัญจรไปมาโดยจัดหาเครื่องหมายที่เป็นสัญญาณบอกเตือนบริเวณจุดที่อาจจะเป็นอันตรายได้ เช่น หลุม บ่อ คุน้ำข้างทาง ขอบคันหิน โดยทำเป็นไม้หลักปักเป็นแนวธงราวในบางจุดหากช่วงตอนใดที่มีอันตรายมากก็จะใช้สัญญาณไฟกระพริบเพื่อให้มองเห็นได้ชัดเจน

- ให้ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ จัดเตรียมเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นเบื้องต้น เช่น ผ้าห่ม สบู่ ยาสีฟัน ข้าวสาร อาหารกระป๋อง และเวชภัณฑ์ไว้คอยแจกจ่ายกับผู้ได้รับความเดือดร้อนมากและไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ แจกจ่ายยารักษาโรค น้ำกัดเท้า และยาป้องกันโรคท้องร่วง

- ให้ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม จัดหน่วยงานประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เพื่อให้ประชาชนได้รับข่าวสารต่างๆพร้อมกับให้คำแนะนำ วิธีป้องกันภัยจากอุปกรณ์ไฟฟ้า สัตว์เลื้อยคลาน และการช่วยเหลือตนเองเบื้องต้น ตลอดจนการกำจัดสิ่งปฏิกูลต่างๆ

- เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างประจำศูนย์ที่มีภารกิจในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากน้ำท่วม มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพจึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนในการจัดหาอุปกรณ์ให้ครบถ้วน เช่น เสื่อกันฝน รองเท้าบูต สเปรย์กันความชื้นและมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียน เจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติการเป็นชุดๆเพื่อผ่อนคลายความเมื่อยล้าและเวลาพักผ่อนเพียงพอ

๖.๓ ขั้นฟื้นฟู

๖.๓.๑ จัดเก็บวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆกลับคืนและตรวจสอบบำรุงรักษา

๖.๓.๒ เก็บกวาดและทำความสะอาดบริเวณพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมขัง

๖.๓.๓ ตรวจสอบสภาพความเสียหายของถนน ตรอก ซอย ท่อระบายน้ำ

๖.๓.๔ ดำเนินการจัดซ่อมความเสียหายต่างๆให้คืนสภาพปกติ

๗. งบประมาณ

งบประมาณตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่ได้เตรียมไว้ใช้ในแผนงานปกติ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังนี้

๗.๑ งบประมาณประจำปีสำหรับค่าใช้จ่ายตามแผนงานเตรียมการและปฏิบัติการที่เตรียมไว้สำหรับแผนงานตามปกติโดยจ่ายจากงบประมาณประจำปี

๗.๒ งบอื่น เช่น งบอุดหนุนรัฐบาล งบกลางปี เป็นต้น

๘. อุปสรรคและปัญหา

๘.๑ ในระหว่างเดือนกรกฎาคม- พฤศจิกายน ของปีฝนตกหนักในพื้นที่ ประกอบกับมีน้ำเหนือและน้ำทะเลหนุนมาก จะมีน้ำเอ่อล้นจากแม่น้ำเจ้าพระยาบางแห่ง โดยขอความร่วมมือจากสำนักการระบายน้ำ และสร้างคันกันน้ำด้วยกระสอบทราย เพื่อป้องกันมิให้น้ำไหลเข้าพื้นที่ชั้นใน

๘.๒ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน

๘.๓ ได้รับงบประมาณในการก่อสร้างเขื่อนในแต่ละปีค่อนข้างน้อย

ในการขอจัดสรรงบประมาณการก่อสร้างเขื่อนและขุดลอกคลอง และการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังดังกล่าวนี้ สมควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพราะในแต่ละปีได้งบประมาณน้อย เพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังจะได้บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

๙. การประเมินผล

๙.๑ จากแบบสำรวจประเมินความพึงพอใจของประชาชน

๙.๒ จากการลงพื้นที่ ตรวจสอบผลการทำงาน

ลงชื่อ.....ผู้เสนอแผน
นายวิชา อธิษฐ์
นายกเทศมนตรีเมืองราชบุรี
จังหวัดราชบุรี สำนักงานเขตยานนาวา

ลงชื่อ.....ผู้ขออนุมัติแผน
(นายคเน ยักษ์)
นักจัดการงานโยธาชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าฝ่ายโยธา สำนักงานเขตยานนาวา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติแผน
(นายสุทัศน์ รุจิณรงค์)
ผู้อำนวยการเขตยานนาวา